

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyei közgyűlés.

Ront tíz órakor foglalta el főispán ur ömeltősége az elnöki széket. A folyó évben megejtendő általános tisztújításra vonatkozólag leérkezett belügyminiszeri rendelet értelmében teendő intézkedés egyrészt, másrészt számos sürgős ügy összerolldása kívánta — ugymond Ömeltősége — hogy a mai napra rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

A közgyűlés, mint cím szerint *rendkívüli*, szorosan a tárgysor szerint folyt le, amint következnek.

1. Belügyminiszeri intézkedés az általános tisztújítás megtartása tárgyában. Az állandó választmány idevágó elfogadott javaslatát általános érdekénél fogva szó szerint közöljük.

Felvételt a m. kir. belügyminiszter urnak az általános tisztújításnak még a folyó év vége előtt való megtartása érdekében f. évi október hó 14-én 67800. szám alatt kibocsátott körrendeletet.

Mely miniszeri rendeletben foglaltaknak tudomásul vétele mellett, a vármegye közönsége a tisztújító szék határnapján az 1889. év december hava 20-ik napját tűzi ki, s egyben mihez tartás végett az érdekelteknek tudomására hozatni rendeli, hogy azok, kik vármegyénknél akar választást, akár kinevezés útján már alkalmazásban állanak és csupán a jelenben elfoglalt állásukon való alkalmazásra reflektálnak, ezek a f. év december hava 13-ik napjáig egyedül ebbeli szándékuknak akár szóbeli, akár írásbeli uton a vármegye főispánjánál való bejelentésére kötelezve; míg azok, kik vármegyénknél jelenleg alkalmazásban nem állanak, avagy ha állanak is, ezen állásuktól eltérő, ugy azok kivül más állásra illetve állásokra is óhajtanak pályázni, ezeket az 1889. évi I. t. c. szabályainak megfelelőleg fel szerelt s írásba foglalt pályázati kérelemleveletket ugyancsak f. évi december hava 13-ik napjáig kötelesek a megye főispánjának benyújtani.

Mely határozatról a m. kir. belügyminiszter ur felterjesztésében, Sándor Béla főispán ur átiratlag, továbbá a vármegyebeli összes tisztviselők tudomás és mihez tartás végett, végül a megyebeli összes kis- és nagyközségek előjáróságai, nemkülönben Zenta város tanácsa a jelen határozatban foglaltaknak minél szélesebb körben a szokásos módon való közzététele végett, oly felhívással tudósítani rendeltetnek, hogy a közzétételt igazoló bizonyítványokat f. évi december hó 13-áig a vármegye alispánjához betérjesztési szoros és elengedhetlen kötelezőségeknél ismerjék.

2. Belügyminiszeri intézkedés a vármegye szervezési szabályrendelete 4-ik §-ának 35. tétele alatt előforduló titeli és szabályi szolgabírák fizetésének 1890-ik évtől kezdve a többi szolgabírák fizetésével, egyenlősítése tárgyában. Ujévtől kezdve életbelép, a szolgabírák ott is 750 ft fizetést huznak az eddigi 840 ft helyett.

3. Belügyminiszeri intézkedés a vármegyei 1890-ik évi költségvetés jóváhagyása iránt. Jóváhagyatik és 162718 ft 41 kr kiadásban s bevételben megállapítatik.

4. Földmívelési, ipar- és kereskedelmi miniszteri intézkedés a betétszámlák látogatása tekintetében alkotott szabályrendelet tárgyában. A tett észrevételekhez képest módosítva újra felterjesztetik.

5. Dr. Haynald Lajos kalocsai bíboros érseknek a vármegye közönsége részéről 50 éves lelkesi jubileuma alkalmából hozzá intézett üdvözlő iratra adott köszönő válasza. Már közöltük. A közgyűlés a megleghangú köszönőlevelet megélt.

6. A budapesti kereskedelmi és iparkamarának véleményes átirata a cservenkai ipartestület kebelében alakuló békéltető bizottság alapszabályai tárgyában. Ajánlólág felterjesztetnek a kereskedelmi miniszteriumhoz.

7. Ugyanannak véleményes átirata az ókanizsai ipartestület alapszabályainak módosítása tárgyában. Ajánlólág felterjesztetnek a kereskedelmi miniszteriumhoz.

8. Borsod vármegye közönségének átirata a marhalevel irtlapok kezelése tárgyában. Tudomásul vétetik.

9. Ugocsa vármegye közönségének átirata a betegápolási pótadónak országosan és egyenlő százalékokban leendő kivetése tárgyában. Tudomásul vétetik.

10. Az erdélyi magyar közművelődési egylet kérelme, az egyesület segélyezése céljából kivetendő megyei pótadó tárgyában. A rossz termés miatt jelenleg a kérelem nem teljesíthető.

11. Schmausz Endre alispán ur előterjesztése a Kovács József-féle ösztöndíj egyik üresedésbe jött alapítványi helyére beérkezett pályázati kérvények tekintetében. Mindhárom pályázó kijelöltetik s kinevezésre áttétetik főispán ur ömeltőséghöz.

12. Alispáni jelentés a választott megyebizottsági tagok névjegyzéke iránt. Dec. 27-kén lesz a választás a még betöltetlen helyen. A többi megállapítatik, közölni fogjuk, mihelyt teljes lesz.

13. Alispáni előterjesztés a bukini lecsapoló társulat által kérelmezett előlegnek az uti alaptól leendő kiadása tárgyában. A kérelemnek hely nem adatik.

14. Alispáni előterjesztés az ebek tartásáról és az ebadok megállapításáról szóló szabályrendeleti tervezet iránt. Később egész terjedelmében közöljük.

15. Alispáni előterjesztés a tiszamentén létesült vasuti állomásokon engedélyezett marha felrakodókhoz kirendelendő szakértők javaslatba hozatala tekintetében tett intézkedés jóváhagyása tárgyában. Marhafelrakodók engedélyeztettek: O-Kanizsa, Zenta, Ada, Moholy, Petrovosszello és O-Becse állomásokon. Szakértőket kirendeltettek: a zentaihoz Szeffü Ferenc, az adai és ókanizsaihoz Pitz Albert, moholyhoz Sebestyén Sándor, ó-becse-petrovosszellohoz Fenes Márton állatorvosok.

16. Alispáni előterjesztés a községi számadások vizsgálatára kiküldendő elnökök kijelölése tárgyában. Legközelebb közölni fogjuk.

17. Alispáni előterjesztés a titeli hajóhid és téli komp díjtételeinek és ez utóbbi helyének megállapítása tárgyában. A kiküldött vegyes bizottság megállapított díjtételei elfogadtatnak. 1893. január 1-én lépnek a díjak életbe; mert a folyó bérelt csak akkor jár le.

18. Vojnits Dávid, Vény Márton és Szalay Károly megye bizottsági tag urak jelentése, a megyei házi és árva-pénztáraknak a múlt október havi közgyűlés alkalmával történt megvizsgálásáról. A pénztárak teljesen rendben találtak; tudomásul vétetik.

19. A megyei árvaszék előterjesztése az eddig is alkalmazott két ideiglenes díjnak még egy félévre leendő alkalmazása iránt. A jövő évi megtakarítás terhére tovább is alkalmaztatnak.

20. Schlagger Gyula tiszti főügyész véleményes jelentése a moholi iskolaalap vagyon felosztása tárgyában. Moholy község szerb hitközsége azt kéri, hogy a közlegelő felosztása alkalmával közoktatási célokra eladott házhelyek ára osztassék föl a hitfelekezetek közt. A főügyész az érvek egész arzenálját hozza föl a felosztás ellen, ahhoz járul a közgyűlés is, így a kérdés elutasítatik.

21. A megyei közigazgatási bizottság átirata több közigazgatási bizottsági tagnak az ülésokról igazolatlan elmaradása iránt. Tudomásul vétetik.

22. A megyei nyugdíjkezelő bizottság Beke József alszámvevő nyugdíjaztatása tárgyában hozott határozata. 431 forint nyugdíjaztatik; buzgó, hazafias és kitartó szolgálata elismeréssel ölemlítetett.

23. Ugyanannak határozata id. Vibiral József számvéviségi iktató nyugdíjaztatása tárgyában. 350 forintban nyugdíjaztatik.

24. Ugyanannak határozata Paresetich Jakab őrálló nyugdíjaztatása tárgyában. 129 forint nyugdíjaztatik; mind a három kéri szolgálatainak 1867. július 1-től számítását. Ajánlólág felterjesztetnek.

25. Zenta város képviselőtestületének egy aljegyzői állás rendszeresítése ügyében hozott elutasító határozata és Spitzer Mórnek ez ellen beadott felelőzése. A felelőzést indokainak gyengése miatt elutasítani ajánlja az állandó választmány. Azonban Schmausz Endre alispán ur indítványára a felelőzés megoldatlanul hagyatik mindaddig, míg Zenta város módosított szervezési szabályrendelete tárgyalásra nem kerül.

26. Ujfuttak községének a községi ünnepek megtartása tekintetében alkotott szabályrendelete. E szabályrendelet tullepi a községi határkört, azért feloldatik.

27. Zenta város jelentése az „Eötvös“ iskolai alapítványról szóló alapítólevél tárgyában. A 2000 forintos alapítványt a város fogja kezelni, kamatait, 100 forint, egy ottani jó deák kapja.

28. Torzsa község képviselőtestületének az ág. evang. hitközség által lefizetett 6000 ft kamatai iránti határozata és nevezett hitközség ez elleni felelőzése. A községi határozat érintetlenül hagyatik.

29. O-Palánka község képviselőtestületének a községi árvatár nyilvánosítása tárgyában hozott határozata. Áttétetik az árvaszékhez.

30. Pivnicza község képviselőtestületének a tagosítás alkalmából a községnek jutott terület iránti határozata. Nem felel meg a község érdekeinek, tehát a határozat feloldatik.

31. Gyulafalva telepések részére alkotott szabályrendelet. Kiadatik az alispánnak tanulmányozás és jelentéstétel végett.

32. Keresztur község szabályrendelete a községi alkalmazottak fizetéséről. Visszaadatik azzal, hogy a szülésznek 25 ftos fizetését méltányosan emelje föl.

33. O-Becse község képviselőtestületének az eladott és házhelyeknek felosztott terület vételár lefizetési határidejének meghosszabbítása iránti határozata. Horváth István és társai fizetési haladékokat kérnek; a képviselőtestület ebbeli határozata jóváhagyatik.

34. Zsótér Andor és társai ó-becsei lakosok felelőzése O-Becse község képviselőtestületének a rendőrök létszáma és fizetésének fölemelését megtagadó határozata ellen. Utasítatik a község újabb, célszerűbb határozat hozatalára.

35. A futtaki uradalmi igazgatóság felelőzése Uj-Futtak község képviselőtestületének a községi örök fizetésének fedezésében hozott határozata ellen. Földadóra nem vethető ki; a határozat feloldatik.

36. Martonos község képviselőtestületének a községi pénzek elhelyezése iránt hozott határozata. Visszaadatik a községnek; nem tartozik ide.

37. Kis-Hegyes község határozata tanítói lak építése tárgyában. Jóváhagyatik.

38. O-Becse község képviselőtestületének határozata a kataszteri munkálatok után Zavisits István jegyző részére megszavazott jutalom tárgyában. Kiadatik a fő-

szolgabírónak, hogy a képviselőtestülettel hozasson e részben határozatot.

39. Zsótér Andor és társai felelőzése O-Becse község képviselőtestületének a nagyvendéglő beheredása tárgyában hozott határozata ellen. Jóváhagyatik; mert a község világosan kikötötte.

40. Turia község képviselőtestületének határozata a nagyvendéglő bérösszeg elengedése tárgyában. Jóváhagyatik.

41. Plávna község képviselőtestületének Farkas Sándor ottani jegyző részére megszavazott 50 ft jutalom iránt hozott határozata. Jóváhagyatik.

42. Rác-Militics község képviselőtestületének a jegyző fizetésének felemelését célzó határozata. 600 forintban megállapítatik.

43. Bikity község képviselőtestületének Hunyadi Miklós k. végrehajtó fizetésének felemelését célzó határozata. Nem hagyatik jóvá; utasítatik, hogy egy összegben fejezze ki a fizetés emelést.

44. Gajdobra község képviselőtestületének az albíró, orvos és egy tanító fizetését felemelni célzó határozata. Jóváhagyatik.

45. O-Kanizsa község képviselőtestületének a réti herés földek 10 évre leendő beheredása iránt hozott határozata. Jóváhagyatik azzal, hogy a szerződés ide lesz bemutatandó.

46. Rügyica község képviselőtestületének a 4-ik tanítói állás rendszeresítését kimondó határozata. 450 ft fizetéssel jóváhagyatik.

47. Bács község képviselőtestületének 600 ft kölcsön felvétele iránt hozott határozata. Mint engedély nélkül felvett kölcsön feloldatik, megfenyegettetik a község, hogy máskor engedély nélkül kölcsönt felvenni ne merjen.

48. Gákova község képviselőtestületének a község-háza építési költségeinek honnan leendő fedezése tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

49. Ada községének a községi személyzet fizetéseiről és napidijairól szóló szabályrendelete. Elfogadtatik.

50. Ada község képviselőtestületének Beslin Milos községi pénztáros részére megszavazott 50 forint jutalom iránt hozott határozata. Jóváhagyatik, becsülettel rászolgált.

51. Bácsi Sámuel és társai felelőzése Feketehegy községnek a telekkönyvi hivatal felállítására iránt Budapestre menesztendő küldöttség költségei tárgyában hozott határozata ellen. A felelőzések hely adatik.

52-53. Mosorin község képviselőtestületének Bajagity Pája, Miroszavlyev Szevan, Zsivkovits Glisa, Maletin Ráda, Sztaniszin Gávra, Tubity Mija, Duvarin Anta, Nikolits Tivadar, Bedov Milan, Kurcza Misa, Kosovacz Arkádia, Gyurgyevits Szevan részére eladott házhelyek iránt hozott határozatai. Jóváhagyatnak.

64. Kovil-Szent-Iván község képviselőtestületének Nedelykov Szvetozár részére eladott házhely iránt hozott határozata. Jóváhagyatik.

65-67. Lok község képviselőtestületének Atanaczkov Panta, Bozejat Stevan, Erdelyan Andria részére eladott házhely iránt hozott határozatai. Jóváhagyatnak.

68. Kupuzina községének az ottani felölös örökkel kötött szerződése. Jóváhagyatik.

69. Kupuzina községének határozata a vagatási biztos díjazása iránt. Jóváhagyatik.

70. Apatin községének határozata az apatini partszakadás munkálatából felmerülő és általa kivetendő költségeknek fedezése iránt. Jóváhagyatik, nem a házak becsértéke, hanem a házadó alapján vetendő ki.

71. Csurog község képviselőtestületének határozata az 1883. évi népnevelési és képzési alap számadásában felmerült 301 ft 66 kr biztosítása és behajtása tárgyában. Kiadatik a számvévisőnek.

72. Bács község képviselőtestületének határozata az 1885. évi számadásban nehezményezett tételeknek jóváhagyása tárgyában. Nem hagyatik jóvá.

73. Ugyanannak az 1886. évi számadásban nehezményezett tételeknek jóváhagyása tárgyában. Nem hagyatik jóvá.

74. Fülöpp Kálmán volt sztaniszi jegyző kérvénye a jegyzői nyugdíjalapra befizetett összeg visszafizetése iránt. 850 ft visszafizetetik a nyugdíjszabályok értelmében.

75. Uj-Verbász községében behajthatlanná vált követelések leírása tárgyában. Leiratik.

76. Tisza-Földvár község képviselőtestületének határozata az 1877., 1878. és 1879. évi örbér és közmunkaváltás számadások összeállítására tárgyában. Jóváhagyatik.

77. Csupor Gyula főszolgabíró jelentése Bajacz Gyoka deszp.-sz.-iváni felelős számadótól 961 ft 44 kr marasztalási összeg behajtása tárgyában. Továbbra is meghagyatik, hogy hajtsa be.

78. Latinovits Gyula főszolgabíró jelentése Gara községében behajthatlanná vált 14 ft 50 kr községi követelések leírása hozatala tárgyában. Leiratik.

79. Vaskut község 1887. évi árvatári számadása. Jóváhagyatik s felterjesztetik.

80. Dr. Szesler Mór apatini gyakorló orvos tudori oklevelének meghirdetése. Meghirdetetik.

81. Dr. Klein Miksa bajai gyakorló orvos felelőzése a Csárvolyon megejtett körorvosi választás megsemmisítése iránt. Sérlemi érvei az akták által megcáfolyva lévén, a felelőzést elutasítatik.

82. Bezdán, Csurogh, Goszpodince, Gyulafalva és Plávna községeknek 1889. évi, továbbá Almás, Bács, Ba-

raeska, Béreg, Bajsa, Bulkesz, Bogojeva, Bacsnyfalva, Cservenka, Csajkáskerületi réti, Csurogh, Cséb, Csávoly, Csantavér, Déronya, Deszp.-Szt.-Iván, Doroszló, Felső-Szt.-Iván, Gara, Gardinovec, Goszpodince, Gákova, Gyulafalva, Jankovác, Kunbaja, Katymár, Kulpin, Krusevlya, Kula, Káty, Kovil-Szt.-Iván, Kupuzina, Karavukova, Keresztur, Kernyaja, Lality, Lok, Mélykut, Martonos, Madaras, Mosorin, Monostorszegh, Nemes-Militics, Novoszello, Német-Palánka, O.Morovia, Ohrovác, O.Kaniza, Petrovác, Parabut, Pivnic, Prigl.-Szt.-Iván, Petrovoscello, Paesér, Piros, Plávna, Rém, Rác-Militics, Szilbás, Sztanisics, Szántova, Szeghegy, Tovariso, Tatabáza, Topolya, Temerin, Turia, Torzsa, Uj-Futtak, Uj-Verbász, Uj-Palánka, Veprovác községeknek és Zenta városának 1890. évi költségvetései; ugy O.Szivac község 1888. és 1890. évi óvodaépítési alap költségvetése, valamint O.Futtak 1886. évi, Martonos és Kula 1889. évi pótkölségvetése és Német-Palánka község 1890. évi mértékhatékos költségvetése; nemkülönb Cservenka község 1887. évi, Alsó-Kovil 1884. évi, Uj-Futtak és Pivnic 1887. évi, Felső-Szt.-Iván 1888. évi községi, Zenta 1874. évi városgazdai és végre O.Szivac 1887. évi óvodaépítési alap számadása. Jövőhagyatnak.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Oméltóság Dobák Béla, dr. Molnár István L., Sauer Ferenc és Szilágyi Mór bizottsági tagokat kéri föl.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A sertésorbánc elleni védoltás.

A sertésorbánc szerfölött ragadós járvány, mely nálunk eredetileg fejlődik s sertéseink legveszélyesebb betegsége. Ahol ez fellép, elpusztítja a sertés-állomány feleit, sőt gyakran az egész is s oly nagy kárt és kedvtelenséget okoz a mezői gazdáknak, hogy sokan a sertésenyésztést beszüntetik.

Bács-Bodrogh vármegye területén vannak vidékek, hol ez évenként — többnyire a nyári hónapokban — járványosan uralkodik. A legújabb időleg teljesen tehetetlenek voltunk ezen betegséggel szemben. A beteg és azon egészséges állatok at is, melyek az előbbiekkel érintkezésbe jöttek volna, elkülönítettük és eredmény nélkül gyógykezeltek; fertőztelenítettük az istállókat és elzártuk a helyiségeket. Ezen rendszabályok a betegség terjedése és nem a betegség ellen irányulnak. Ma is ép kevésbé van birtokunkban oly szer, mellyel ezen betegséget gyógyíthatnók; amint pl. nem rendelkezünk gyógyszerrel a himlő ellen. De — hála legyen Pasteur és Chamberland kutatásainak — van most szerünk, mellyel ezen betegség kiűtését megakadályozzuk. És ezen szer: „a Pasteur-féle nyirkkal való beoltás”. A milyen jelentőséggel bír Jenner neve a himlő, ép oly fontos Pasteur a sertésorbánc történetében.

Pasteur, nemkülönb Chamberland tanítványa és dolgozóitársai, szenvedéllyel ragadták meg a feladatot és sok évi fáradozásuk után sikerült is nekik a kérdés megoldása. Ők ugyanis azt tapasztalták, hogy a bacillusok tulajdonságait tenyésztésük által meg lehet változtatni. Sikerült t. i. bacillusokkal telt oly folyadékokat, ugynevezett nyirkokat előállítani, melyek a betegséget tetszés szerint enyhített alakban: teljesen élő erőben, vagy gyengített, vagy pedig alig valami erővel fellepő alakban idézik elő. A nyirkok gyengített ereje nem abban rejlik, amint talán gondolni lehetne, hogy ebben a bacillusok kisebb mennyiségben fordulnak elő, minthogy az, ezen alacsony fokú organizmusok rettenetes gyors szaporaságánál fogva ugy is kevés haszonnal járna. Ez ellenkezőleg a bacillusok életfeltételeinek megváltoztatásában, a bacillusok tényleges gyengítésében leli forrását, mely gyengítés azáltal éretik el, hogy a bacillusok minden új ivadékait kevésbé kedvező körülmények között növesztjük.

Ha ilyen gyengített nyirk akár esetleg, akár szándékosan (beoltás által) valamely sertés vérebe jut, akkor oly betegséget idéz elő, melynek hatálya első sorban a nyirk erejétől, azután pedig az állat alkatától függ. A következmények ugyanazok, mint a himlőoltásnál; a míg ugyanis a betegség enyhé nemét előidézük, megakadályozzuk ugyanannak teljes erővel való kiűtését. Az oltóanyag Európában csak Páris és Bécsben készítetik és az 48 órán belül egy Brasseur-féle feeskendővel, az állatorvos közbejöttével, felhasználható. Az oltás kétszer történik t. i. a második az első után pontosan a 12-ik napra. Egy óra alatt 200 darabot lehet beoltani. Ezen óvóoltások Magyarországon nemesak uradalmakban, melyekben a járvány pusztítóan lép fel, hanem községekben is aplikáltak. A pontosan összeállított és hű statisztikai kimutatásokból levonható, hogy olyan helyeken, hol a sertés-állomány 20—30 százaléka esett a betegségnél áldozatul, ott az oltás alkalmazása folytán legfőleg 1—2 százalékra apadtak a veszteségek.

Az oltás kedvezőbb, ha ez mint óvóoltás alkalmaztatik t. i. a betegség kitörése előtt; kedvezőtlenebb akkor, midőn a betegség már kitört, mert mint említettem, az oltás befejeztéig 12 nap szükségeltetik, mely idő alatt még elhullások előfordulnak. Például a nyár folyamán Almás községében 1000 darab sertés-állományban uralkodott sertésorbánc járvány alkalmával az oltás előtt elhullott 253 darab, az első oltás után még ki-

lenc darab hullott el, de a 12. napra rá eszközölt második oltás után a betegség tökéletesen megszünt. Megjegyzendő, hogy a járvány lefolyása alatt az állategészségügyi óvintézkedések is a legpontosabban foganatosítottak.

Tehát helyén volna ott, a hol ezen betegség évenként nagy pusztításokat okoz, a betegség kitörése előtt és pedig rendszeren április havában a sertéseket a Pasteur-féle sertésorbánc nyirkkal beoltani. Minthogy azonban a Pasteur-féle oltóanyag legalább csak 100 drb állatra rendelkezhető s az kéznél nem tartható, de sok esetben a betegség elfojtásához azonnal fogni kell, az első feladat az, hogy míg az állatorvos megjelen, a betegek vagy hullak az egészségesektől elkülönítendők és az ólak, ha az állatok olyanokban voltak, fertőztelenítendők és a legelőn volt állatok beistállózandók.

Ily esetben igen sikeresnek bizonyult az egészséges, valamint a beteg állatoknak karbol-savval bőriük alá befecskendezni; mely általam fel-talált gyógymódot illetőleg praeservativumot 1878. évben a mező-hegyesi állami ménes-intézetnél 4000 darab sertésen oly sikerrel alkalmaztam, hogy a magas miniszterium a gyógymód felett teljes elismerését fejezte ki nekem. Azóta ezen szerrel mindig kedvező eredményt értem el. Tudva levő, hogy a Zomborban uralgott sertésorbánc ezen eljárásom után azonnal megszünt.

Traub József.

Hirek.

Kinevezés. Öfelsége dr. Kovacsics Caesar hód-sági kir. járásbírósi albirót a zombori kir. törvény-székhöz alligyszéke nevezte ki.

Előléptetés. Mint értesülünk, pancsovai kir. törvé-nyeszéki elnökké Salacz Béla szabadkai kir. ügyész fog előléptettetni.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Orlován Gyula I. oszt. adóhivatali ellenőrt a palánkai kir. adó-hivatalhoz III. oszt. adótárnokká nevezte ki.

Kinevezés. Lucsics Jakab újművés a garai plé-bániára káplánnak neveztetett ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Ver-ner Ferenc apatini kir. járásbírósi díjnokot ugyanoda írnokká nevezte ki.

Főjegyző választás. Szabadka város törvény-hatósági bizottsága Kállay főispán elnökle alatt e hó 21-én tartotta november havi rendes közgyűlést, mely-nek legérdekesebb tárgya a főjegyző választás volt. Hosszas és heves küzdelem után Vojnich Félix árva-széki tlnököt választották meg 93 szavazattal, míg ellen-jelöltje, dr. Biró Károly ügyvéd, 89 szavazatot kapott.

Értekezlet. A közoktatási miniszteriumban a tanfelügyelői értekezlet november 20-án est 6 óra-ker kezdetét vette. Jelen voltak: gróf Csáky Albin miniszter, Berzevics Albert államtitkár, Gömörj Oszkár minisz-teri tanácsos, Apt Kamil osztálytanácsos, Lieber József előadó és Suppan Vilmos jegyző. Tanfelügyelők közül: Czirfusz Ferenc (Bács), Réthy Lajos (Erdély), Ruzsicska Kálmán (Zala), Groo Vilmos (Gömör), Libertiny Gusztáv (Nyitra), Szabó Károly (Sopron), Halász Ferenc (Heves), Tóth József (Pestmegye) és dr. Veredy Károly fővárosi tanfelügyelők. A miniszteri megnyitó beszéd után Czir-fusz Ferenc társai nevében üdvözölte az elnöket, melyre az általános vita következett. Az első értekezlet 9 óra-ker ért véget. A tanfelügyelői értekezlet 20-ától 25-ig tartott.

Pályázat. Rigyicára postamesteri állásra pá-lyázat van hirdetve.

Pályázat. Ujvidéken közbizághídi állatorvosi állásra pályázat van hirdetve. Fizetése 800 frt s szabad lakás. A kérvények dec. 31-ig nyújtandók be az ujvi-deki főispánhoz.

Közgyűlés. Zombor szabad királyi város tör-vényhatósági bizottsága 1889. évi november hó 27-én délelőtt 10 óra-ker a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart, tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Belügyminiszteri leirat a központi választmány megalak-ítására. 3. Vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata Koczik Erzsébet 2000 frtos ösztöndíjalapítványa tárgyá-ban. 4. Vallás- és közoktatásügyi miniszter leirat Schif-fer József 500 frtos ösztöndíjalapítványa tárgyában. 5. Polgármesteri jelentés az italmérsi jövedék bérléte tárgyában az államkincstárral megkötött szerződés tár-gyában. 6. A jövő évi útépitési és fentartási költség-előirányzat és a közmunka váltásdíjak megállapítása. 7. Polgármesteri jelentés Zsigmond Béla vállalkozó mérnökkel az ártezi kút további munkálatai iránt meg-kötött pótszerződés tárgyában. 8. Küldöttségi jelentés Falezione Lőrinc urnak egy helyben felállítandó zene-akademia létesítésére tett 1000 frtos alapítványa tárgyá-ban. 9. Polgármesteri jelentés főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur által egy helyben létesítendő zeneaka-démiára adományozott o. é. 200 frt tárgyában. 10. A Pappházi Dömötör-féle leánykiképzési alapítvány ösz-töndíjai elnyeréséért beérkezett pályázati kérvények. 11. Polgármesteri jelentés az adai földműves iskolánál meg-írt alapítványi helyek betöltése tárgyában. 12. A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének átirata a csapatkórház építési engedélye tárgyában. 13. Pénzügyi és gazdasági bizottság jelentése Ewald Jakab gyeptes-ternek a gyeptessteri szerződés újbóli megkötése iránt tett ajánlata tárgyában. 14. Ugyanannak jelentése Gergurov Jakab boltbérleti ajánlata tárgyában. 15. Ugyanannak jelentése a halászi jog bérbeadása iránt megtartott árverés eredményéről. 16. Ugyan-annak jelentése a régi vágóhid és az annak szoms-zedságában lévő terület eladása céljából megtartott árverés eredményéről. 17. Ugyanannak jelentése a kór-házépítési alap 1872—1878. évi megvizsgált számadá-sai tárgyában. 18. Nyugdíjkezelő bizottmány előterjesz-tése dr. Dudás Gyula középkereskedelmi iskolai tanár-nak, ugyszintén Plavsits János és Sztójkov Mladen gya-logrendőröknek a nyugdíjintézménybe leendő felvétele iránt. 19. Ugyanannak jelentése Manojlovits Prokop városi írno-ki nyugdíjaztatása iránt. 20. Ugyanannak előterjesztése

Plavsits Gábor gyalogrendőr nyugdíjaztatása iránt. 21. Ni-colits György I. alkaptány felebbezése napidíjgyezé-kének utalványozását megtagadó tanácsi határozat ellen. 22. Polgármesteri jelentés néhai Ambrózovits János 52 frt 50 krnyi alapítványa tárgyában. 23. Halmai Imre szin-igazgató kérvénye a szini előadásoknak december hó folyamán leendő megkezdhetése iránt. 24. A zombori izraelita hitközség kérvénye 5 frt birtokváltási díj el-engedése iránt. 25. Közigazgatási bizottság bejelentése az üléseiből igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 26. Özv. Melcher Pálné szül. Gál Anna szülésznoi oklevélnék meghirdetése. 27. Időközben beérkező ügydarabok. Zom-borban, 1889. évi november hó 24-én. Dr. Csíhás Benő polgármester.

Gör. kel. egyházközségi ülés. Az ujonan megalakult zombori gör. kel. egyházközség f. é. novem-ber hó 20-án tartotta meg első rendes közgyűlést, mely gazdag tárgysorozatánál fogva a hívek érdeklődé-sét nagyban felbraztette. Meg is telt a gyűlési terem, midőn a közgyűlést, ennek érdemes elnöke, Vukicsévits Péter, megnyitván és az egybegyűlteket szívélyesen üd-vözölvén, felhívta őket, hogy most, midőn annyi visz-onagság után ezen hitközségben a törvényes állapot visz-szahelyeztetett, komoly megfontolással lássanak a munkához. A tárgysorozat első pontját az 1890. évre ké-szült költségvetés képezte. Batran állithatjuk, hogy ily alapossággal és szakértelemmel kidolgozott költségvetés az egyházközség termeiben még eddig nem tárgyalatott. Pedig mily nehéz feladat volt ez a költségelőirányzat elké-szítésére kiküldött bizottságra nézve, ha tekintetbe vesszük az elmúlt 5 évet, melyeken át a hitközségnek nem volt tör-vényes képviselője. És a bizottság megfejté feladatát, a mennyiben pontos, minden körülményt figyelembe vett költ-ségelőirányzattal a két község pénzügyeit teljesen ren-dezte. E költségvetést a közgyűlés változatlanul egyhang-u-lag elfogadta, a második tárgya a közgyűlésnek az egy-házközség szervezési szabályrendelete volt, a melynek kidolgozása iránt csakis elismeréssel lehetünk, de gy-uttal elismeréssel volt az egyházközség nagy többsége is, a mennyiben a terjedelmes munkát változatlanul el-fogadta. Nem mellőzhetjük hallgatással a közgyűlés egy-két tagjának azt a magyarázhatatlan viselkedését, a mely-lyel a könnyenhivéket tévutra vezetni iparkodtak az által, hogy jó és üdvös rendelkezéseit a tanácskozási stádiumba jutott szabályrendeletnek, elferdített magyarázatokkal mint káros és haszonlesőket tüntessék fel. Nagyon kár annak a két embernek személyes indokokból a közőjért lelke-sült és a közcélok megvalósítására irányuló törekvések ellen oly eszközökhöz folyamodni, melynek hatása maga alá temetheti legelső sorban a provokálókat. Múltón felett a közgyűlés az ily aláaknázó törekvésekre, a mennyiben egyesek separatistikus törekvéseit indignatióval visszaut-a-sította és a szervezési szabályrendeletet egész terjedelmé-ben elfogadta. Az egyházválasztmányba történt megválasz-tás folytán megürit 18 bizottsági tag helyébe megválasz-tott Sztricsévits Milos, Plavsits Iszák, Moics Sándor, Bandobranszky Proka, Brkits Branko, Berits Racsis Mladen, Kelits Novák, Szekulits Luka, Kovacsics Sz. Lázár, Bikár Péter, Radojevits Mirko, Szigyanski Ignjat, Szredojev Szava, Terzin Lovro, Dodits Uros, Placsco Demeter, Belyánszky Pera és Szimendits Panta. A pap-bérnek a vagyonra való tekintettel leendő kivétele vé-tett egy 20 tagból álló bizottság küldetett ki kellő uta-sításokkal. Ha ezen bizottság feladatát kellőleg felfogja, meg lesz gyógyítva az egyházközség testén a legfájóbb seb. Az egyházválasztmány által bemutatott, az egyhá-zközség eszelekvő és szenvedő vagyoni állapotát kitüntető kimutatás, az egyházválasztmány intézkedéseivel helye-séleg tudomásul vétetett, egyuttal az egyházválasztmány által a belvárosi népiskolák célszerű berendezésére von-atkozó intézkedés is. Az egyházmegyei administrati-onális választmánynak átirata, mellyel az egyházgyűlés megalakulása jóváhagyatott, szintén tudomásul vétetett. Az iskolák állapotáról szóló igazgatósági évi jelentés folytán bizottság menesztetett annak tanulmányozása vé-gett, mily módon lenne felállítható még két tanyai is-kola, és a belvárosi iskolában a tanerő szaporítható. A négy lelkészi állomás betöltése iránt megkerestetett a felettes egyházi hatóság e pályázatnak mielőbbi kiíra-tása iránt. A múlt évi zárszámadások felülvizsgálva a felettes egyházi hatóságnak bemutatattak. Elintéztést nyert több folyó ügy is. Figyelemmel kísérve az elintéztett közgyűlési ügyeket, teljes a meggyőződésünk, hogy az egyházközség élén tevékeny erők állanak, a kiknek rö-videbb idő alatt, mint talán maguk is gondolták volna, sikerülni fog az egyházközséget rendezni és virágzóvá tenni. Csak kellő egyetértés és támogatás a hívek ré-széről gyamolítsa őket! Személyes érdekeknek nem sza-bad az egyház ügyeibe avatkozni.

Bucsu-lakoma. Ujvidéken Albrecht Béla cs. és kir. alezredes áthelyeztetése alkalmából tiszteletére szombaton este, a város nagyszámu polgárságának rész-vevete mellett, sikerült bucsu-lakomát rendeztek.

Költségelőirányzat. A zombori róm. kath. népiskolák fentartására vonatkozó segélypénztár 1890-ik évi költségelőirányzata. Szükséglet: 1. Tanítók fizetése 10,065 frt. 2. Iskolahelyiség utáni házbérek 260 frt. 3. Belvárosi fiu, külvárosi és a tanyai iskolák fűtése 700 frt. 4. Hat iskola fűtése és tisztogatásáért 72 frt. 5. Iskolai szűségletek 350 frt. 6. Tornatanításért 64 frt. 7. Tiszteletdíjakra 500 frt. 8. A központi iskolaszolga és fűtősegéd bére 350 frt. 9. Nyugdíjak 334 frt 67 kr. 10. Az összes iskolaépületek fentartása 346 frt 67 kr. 11. Tizennyolc tanítónak a tanítói tanácskozományra le-endő utazás alkalmával a 2 frt utiköltség 36 frt. 12. A nőzárda és leányiskola igényei 5735 frt 91 kr. 13. He-lyettes tanítónak 6 óra 150 frt. 14. Előre nem látható költség 408 frt 34 kr. Összesen 19,377 frt 58 kr. — Fe-dezet: 1. Iskolai segély (quotta) 16,742 frt 58 kr. 2. Három iskolai helyiségért a várostól lakbér 660 frt. 3. Gradina tanyai iskolai föld haszonbére 45 frt. 4. Sze-lencsei iskolai lakház utáni lakbér 150 frt. 5. Iparisko-lai helyiségek után fűtés és világítás címén megtérítés 100 frt. 6. Az elemi fi- és leányiskolai tandíjakból 700 frt. 7. Óvoda tandíjaiból 630 frt. 8. A 7000 frt óvodai alap 5%-os kamatja 350 frt. Összesen 19,377 frt 58 kr.

Hymen. Fritsche Ernő, szöntai m. kir. pósta-mester, f. hó 21-én vezette oltárhoz Traupmann Mariska kisasszonyt, a pancsovai felsőbb leányiskola egyik leg-kedvesebb tanítónőjét.

A tiszaparti új vasuton, melyet csak a napok-ban adtak át a közhasználatnak, nagy a forgalom. Buza, liszt, bor s egyéb árucikkek nagy mennyiségben szállítatnak.

raeska, Béreg, Bajsa, Bulkesz, Bogojeva, Bacsujfalu, Cservenka, Csajkáskerületi réti, Csurogh, Cséb, Csávoly, Csantavér, Déronya, Deszp.-Szt.-Iván, Doroszló, Felső-Szt. Iván, Gara, Gardinovec, Goszpodince, Gákova, Gyulafalva, Jankovác, Kunbaja, Katymár, Kulpin, Krusevlya, Kula, Káty, Kovil-Szt.-Iván, Kupuzina, Karavunkova, Keresztur, Kernyaja, Lality, Lok, Melykut, Martonos, Madaras, Mosorin, Monostorszegh, Nemes-Militics, Novoszello, Nemet-Palánka, O Morovica, Obrovac, O-Kanizsa, Petrovác, Parabuty, Pivnica, Prigl.-Szt.-Iván, Petrovoszello, Pacsér, Piros, Plávna, Rém, Rác Militics, Szilbás, Sztanisics, Szántova, Szeghegy, Tovarisoa, Tatabáza, Topolya, Temerin, Turia, Torza, Uj-Futtak, Uj-Verbász, Uj-Palánka, Veprovác községeknek és Zenta városának 1890. évi költségvetései; ugy O-Szivaac község 1888. és 1890. évi óvodáépítési alap költségvetése, valamint O-Futtak 1886. évi, Martonos és Kula 1889. évi pótköltségvetése és Nemet-Palánka község 1890. évi mértékhatósági költségvetése; nemkülönbben Cservenka község 1887. évi, Alsó-Kovil 1884. évi, Uj-Futtak és Pivnica 1887. évi, Felső-Szt.-Iván 1888. évi községi, Zenta 1874. évi városgazdai és végre O-Szivaac 1887. évi óvodáépítési alap számadása. Jövőhagyatnak.

A jegyzőkönyv hitelesítése Oméltósága Dobák Béla, dr. Molnár István L., Sauer Ferenc és Szilágyi Mór bizottsági tagokat kéri föl.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A sertésorbánc elleni védoltás.

A sertésorbánc szerföltt ragadós járvány, mely nálunk eredetileg fejlődik s sertéseink legveszélyesebb betegsége. Ahol ez fellép, elpusztítja a sertés-állományt feleit, sőt gyakran az egészset is s oly nagy kárt és kedvtelenséget okoz a mezői gazdáknak, hogy sokan a sertésenyésztést beszüntetik.

Bács-Bodrogh vármegye területén vannak vidékek, hol ez évenként — többnyire a nyári hónapokban — járványosan uralkodik. A legújabb időkig teljesen tehetetlenek voltunk ezen betegséggel szemben. A beteg és azon egészséges állatokat is, melyek az előbbiekkel érintkezésbe jöttek volna, elkülönítettük és eredmény nélkül gyógykezeltek; fertőtlenítettük az istállókat és elzártuk a helyiségeket. Ezen rendszabályok a betegség terjedése és nem a betegség ellen irányulnak. Ma is ép kevésé van birtokunkban oly szer, mellyel ezen betegséget gyógyíthatnók; amint pl. nem rendelkezünk gyógyszerrel a himlő ellen. De — hála legyen Pasteur és Chamberland kutatásainak — van most szerünk, mellyel ezen betegség kiűtését megakadályozzuk. És ezen szer: „a Pasteur-féle nyirkkal való beoltás”. A milyen jelentőséggel bír Jenner neve a himlő, ép oly fontos Pasteur a sertésorbánc történetében.

Pasteur, nemkülönbben Chamberland tanítványa és dolgozóitára, szenvedéllyel ragadták meg a feladatot és sok évi fáradozásuk után sikerült is nekik a kérdés megoldása. Ők ugyanis azt tapasztalták, hogy a bacillusok tulajdonságait tenyésztésük által meg lehet változtatni. Sikerült t. i. bacillusokkal telt oly folyadékot, ugynevezett nyirkokat előállítani, melyek a betegséget tetszés szerint enyhített alakban: teljesen ölt erőben, vagy gyengített, vagy pedig alig valami erővel fellépő alakban idézik elő. A nyirkok gyengített ereje nem abban rejlik, amint talán gondolni lehetne, hogy ebben a bacillusok kisebb mennyiségben fordulnak elő, minthogy az, ezen alacsony fokú organizmusok rettenetes gyors szaporaságánál fogva ugy is kevés haszonnal járna. Ez ellenkezőleg a bacillusok életfeltételeinek megváltoztatásában, a bacillusok tényleges gyengítésében leli forrását, mely gyengítés azáltal éretik el, hogy a bacillusok minden új ivadékaik között kedvező körülmények között növesztjük.

Ha ilyen gyengített nyirk akár esetleg, akár szándékosan (beoltás által) valamely sertés vérebe jut, akkor oly betegséget idéz elő, melynek hatálya első sorban a nyirk erejétől, azután pedig az állat alkataitól függ. A következmények ugyanazok, mint a himlőoltásnál; a míg ugyanis a betegség enyhe nemét előidézzi, megakadályozzuk ugyanannak teljes erővel való kiűtését. Az oltóanyag Európában csak Páris és Bécsben készítetik és az 48 órában beült egy Brasseur-féle fecskendővel, az állatorvos közbejöttével, felhasználható. Az oltás kétszer történik t. i. a második az első után pontosan a 12-ik napra. Egy óra alatt 200 darabot lehet beoltani. Ezen óvóoltások Magyarországon nemcsak uradalmakban, melyekben a járvány pusztítóan lép fel, hanem községekben is aplikálnak. A pontosan összeállított és hű statisztikai kimutatásokból levonható, hogy olyan helyeken, hol a sertés-állomány 20—30 százaléka esett a betegségnél áldozatul, ott az oltás alkalmazása folytán legföllebb 1—2 százaléka apadtak a veszteségek.

Az oltás kedvezőbb, ha ez mint óvóoltás alkalmaztatik t. i. a betegség kitörése előtt; kedvezőtlenebb akkor, midőn a betegség már kitört, mert mint említettem, az oltás befejeztig 12 nap szükségeltetik, mely idő alatt még elhullások előfordulnak. Például a nyár folyamán Almás községében 1000 darab sertés-állományban uralkodott sertésorbánc járvány alkalmával az oltás előtt elhullott 253 darab, az első oltás után még ki-

lene darab hullott el, de a 12. napra rá eszközölt második oltás után a betegség tökéletesen megszűnt. Megjegyzendő, hogy a járvány lefolyása alatt az állategészségügyi óvintézkedések is a legpontosabban foganatosítottak.

Tehát helyén volna ott, a hol ezen betegség évenként nagy pusztításokat okoz, a betegség kitörése előtt és pedig rendszeren április havában a sertéseket a Pasteur-féle sertésorbánc nyirkkal beoltani. Minthogy azonban a Pasteur-féle oltóanyag legalább csak 100 drb állatra rendelhető s az kéznél nem tartható, de sok esetben a betegség elfojtásához azonnal fogni kell, az első feladat az, hogy míg az állatorvos megjelen, a betegek vagy hullák az egészségesektől elkülönítendők és az ólak, ha az állatok olyanokban voltak, fertőtlenítendők és a legelőn volt állatok beistállózatandók.

Ily esetben igen sikeresnek bizonyult az egészséges, valamint a beteg állatoknak karbol-savval bőrtük alá befecskendezni; mely általam fel-talált gyógymódot illetőleg praeservativumot 1878. évben a mező-hegyesi állami ménés-intézetnél 4000 darab sertésen oly sikerrel alkalmaztam, hogy a magas miniszterium a gyógymód felett teljes elismerését fejezte ki nekem. Azóta ezen szerrel mindig kedvező eredményt értem el. Tudva levő, hogy a Zomborban uralgott sertésorbánc ezen eljárásom után azonnal megszűnt.

Traub József.

Hirek.

Kinevezés. Öfelsége dr. Kovacsics Caesar hód-sághi kir. járásbírósi albirót a zombori kir. törvény-székhez alügyészé nevezte ki.

Előléptetés. Mint értesülünk, panosovai kir. tör-vényszéki elnökké Salacz Béla szabadkai kir. ügyész fog előléptettni.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Orlován Gyula I. oszt. adóhivatali ellenőrt a palánkai kir. adó-hivatalhoz III. oszt. adótárnokká nevezte ki.

Kinevezés. Luesics Jakab újművés a garai plé-bániára kaplannak nevezetett ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Ver-ner Ferenc apatini kir. járásbírósi díjnokot ugyanoda irnokká nevezte ki.

Főjegyző választás. Szabadka város törvény-hatósági bizottsága Kállay főispán elnökelete alatt e hó 21-én tartotta november havi rendes közgyűlését, mely-nek legérdekesebb tárgya a főjegyző választás volt. Hosszas és heves küzdelem után Vojnich Félix árva-széki ülnököt választották meg 93 szavazattal, míg ellen-jelöltje, dr. Bíró Károly ügyvéd, 89 szavazatot kapott.

Értekezlet. A közoktatási miniszteriumban a tanfelügyelői értekezlet november 20-án esti 6 óraker kezdetét vette. Jelenvoltak: gróf Csáky Albin miniszter, Berzevicsy Albert államtitkár, Gömör-Oszkár minisz-teri tanácsos, Apt Kamil osztálytanácsos, Lieber József előadó és Suppan Vilmos jegyző. Tanfelügyelők közül: Czirfusz Ferenc (Bács), Réthy Lajos (Erdély), Ruzsicska Kálmán (Zala), Groo Vilmos (Gömör), Libertiny Gusztáv (Nyitra), Szabó Károly (Sopron), Halász Ferenc (Heves), Tóth József (Pestmegye) és dr. Veredy Károly fővárosi tanfelügyelők. A miniszteri megnyitó beszéd után Czir-fusz Ferenc társai nevében üdvözölte az elnököt, melyre az általános vita következett. Az első értekezlet 9 óra-ker ért véget. A tanfelügyelői értekezlet 20-ától 25-éig tartott.

Pályázat. Rigycára postamesteri állásra pá-lyázat van hirdelve.

Pályázat. Ujvidéken közbiztonsági állatorvosi állásra pályázat van hirdelve. Fizesése 800 ft szabad lakás. A kérvények dec. 31-ig nyújtandók be az ujvi-déki főispánhoz.

Közgyűlés. Zombor szabad királyi város tör-vényhatósági bizottsága 1889. évi november hó 27-én délelőtt 10 óraker a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart, tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Belügyminiszteri leirat a központi választmányi megala-kítás iránt. 3. Vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirata Koczik Erzsébet 2000 ft-os ösztöndíjalapítványa tárgyá-ban. 4. Vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirat Schäf-ner József 500 ft-os ösztöndíjalapítványa tárgyában. 5. Polgármesteri jelentés az italmérsi jövedék bérlete tárgyában az államkincstárral megkötött szerződés tár-gyában. 6. A jövő évi útépitési és fentartási költség-előirányzat és a közmunka váltásdíjak megállapítása. 7. Polgármesteri jelentés Zsigmondi Béla vállalkozó mérművel az árterzi kút további munkálatai iránt meg-kötött pótszerződés tárgyában. 8. Kiüldöttségi jelentés Falezione Lőrinc urnak egy helyben felállítandó zene-akademia létesítésére tett 1000 ft-os alapítványa tárgyá-ban. 9. Polgármesteri jelentés főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur által egy helyben létesítendő zeneaka-demiára adományozott o. é. 200 ft tárgyában. 10. A Pappházi Dömötör-féle leánykiképzési alapítvány ösz-töndíjai elnyeréséért beérkezett pályázati kérvények. 11. Polgármesteri jelentés az adai földmives iskolánál meg-írtult alapítványi helyek betöltése tárgyában. 12. A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőjének átírata a csapatkórház építési engedélye tárgyában. 13. Pénzügyi és gazdasági bizottság jelentése Ewald Jakab gypmes-ternek a gypmesteri szerződés újbóli megkötése iránt tett ajánlata tárgyában. 14. Ugyanannak jelentése Gergurov Jakab boltbérleti ajánlata tárgyában. 15. Ugyanannak jelentése a halászi jog bérbeadása iránt megtartott árverés eredményéről. 16. Ugyan-annak jelentése a régi vágólúd és az annak szoms-zsádságában lévő terület eladásá céljából megtartott árverés eredményéről. 17. Ugyanannak jelentése a kór-házépítési alap 1872—1878. évi megvizsgált számadá-sai tárgyában. 18. Nyugdíjkezelő bizottmány előterjesz-tése dr. Dudás Gyula középkereskedelmi iskolai tanár-nak, ugyszintén Plavsits János és Sztójkov Mladen gyalogrendőröknek a nyugdíjintézménybe leendő felvétele iránt. 19. Ugyanannak jelentése Manojlovs Prokop városi irnok nyugdíjaztatása iránt. 20. Ugyanannak előterjesztése

Plavsits Gábor gyalogrendőr nyugdíjaztatása iránt. 21. Ni-colits György I. alkaptány felebbezése napidíjkezelé-kének utalványozását megtagadó tanácsi határozat ellen. 22. Polgármesteri jelentés néhai Ambrozovits János 52 ft 50 krnyi alapítványa tárgyában. 23. Halmi Imre szin-igazgató kérvénye a szini előadásoknak december hó folyamán leendő megkezdhetése iránt. 24. A zombori izraelita hitközség kérvénye 5 ft birtokváltozási díj el-engedése iránt. 25. Közigazgatási bizottság bejelentése az ülésből igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 26. Özv. Melcher Pálné szül. Gál Anna szülészni öklévelnek meghirdetése. 27. Időközben beérkező ügydarabok. Zom-borban, 1889. évi november hó 24-én. Dr. Csihás Benő polgármester.

Gör. kel. egyházközségi ülés. Az ujonan megalakult zombori gör. kel. egyházközség f. é. novem-ber hó 20-án tartotta meg első rendes közgyűlését, mely gazdag tárgysorozatánál fogva a hívek érdeklődé-sét nagyban felébresztette. Meg is telt a gyűlési terem, midőn a közgyűlést, ennek érdemes elnöke, Vukicssevs Péter, megnyitván és az egybegyűlteket szívélyesen üd-vözölvén, felhívta őket, hogy most, midőn annyi viszonz-tagság után ezen hitközségben a törvényes állapot visz-szahelyeztetett, komoly megfontolással lássanak a mun-kához. A tárgysorozat első pontját az 1890. évre ké-szült költségvetés képezte. Bátran állíthatjuk, hogy ily alaposággal és szakértelemmel kidolgozott költségvetés az egyházközség terneiben még eddig nem tárgyalottat. Pedig mily nehéz feladat volt ez a költségelőirányzat elké-szítésére kiküldött bizottságra nézve, ha tekintetbe vesszük az elmúlt 5 évet, melyeken át a hitközségnek nem volt tör-vényes képviselése. És a bizottság megfejté feladatát, a mennyiben pontos, minden körülményt figyelembe vett költ-ségelőirányzattal a két község pénzügyeit teljesen ren-dezte. E költségvetést a közgyűlés változatlanul egyhangu-lag elfogadta. A második tárgya a közgyűlésnek az egy-házközség szervezési szabályrendelete volt, a melynek kidolgozása iránt csakis elismeréssel lehetünk, de egy-uttal elismeréssel volt az egyházközség nagy többsége is, a mennyiben a terjedelmes munkát változatlanul el-fogadta. Nem mellőzhetjük hallgatással a közgyűlés egy-két tagjának azt a magyarázhatlan viselkedését, a mely-lyel a könnyenhibókat vétna vezetni jarkodtak az által, hogy jó és üdvös rendelkezéseit a tanácskozási stádiumba jutott szabályrendeletnek, elferdített magyarázatokkal mint káros és hasznosokat tüntessék fel. Nagyon kár annak a két embernek személyes indokokból a közjőért lelke-sült és a közcélok megvalósítására irányuló törekvések ellen oly eszközököz folyomadni, melynek hatása maga alá temetheti legelső sorban a provokálókat. Méltón felelt a közgyűlés az ily aláaknázó törekvésekre, a mennyiben egyesek separatistikus törekvéseit indignatíóval visszautá-sította és a szervezési szabályrendeletet egész terjedelmé-ben elfogadta. Az egyházközségben történt megválasz-tás folytán megírtult 18 bizottsági tag helyébe megválasz-tottat Sztressevsz Milos, Plavsits Iszák, Moics Sándor, Bandobranszky Proka, Brkits Branko, Berits Raacsits Mladen, Kelits Novák, Szekulits Luka, Kovacsics Sz. Lázár, Bikár Péter, Radojevits Mirko, Sigyanszki Ignjat, Szredojev Szava, Terzin Lovro, Dodits Uros, Paacsko Demeter, Belyanszky Pera és Szimendits Panta. A pap-bernek a vagyonra való tekintettel leendő kivétele vé-gett egy 20 tagból álló bizottság küldetett ki kelő utá-sításokkal. Ha ezen bizottság feladatát kellőleg felfogja, meg lesz gyógyítva az egyházközség testén a legfájóbb seb. Az egyházközség által bemutatott, az egyház-község eszelekvő és szenvedő magyoni állapotát kitüntető kimutatás, az egyházközségmánya intézkedéseivel helye-slőleg tudomásul vétetett, egyuttal az egyházközségmánya által a belvárosi népiszkolák célszerű berendezésére von-atkozó intézkedés is. Az egyházmegyei administrazio-nális választmányának átírata, mellyel az egyházközség megalakulása jóváhagyatott, szintén tudomásul vétetett. Az iskolák állapotáról szóló igazgatóságí évi jelentés folytán bizottság menesztetett annak tanulmányozása vé-gett, mily módon lenne felállítható még két tanayi is-kola, és a belvárosi iskolában a tanerő szaporítható. A négy lelkészi állomás betöltése iránt megkerestetett a felettes egyházat hatóság e pályázatnak mielőbbi kiíra-tása iránt. A múlt évi zárszámadások felülvizsgálva a felettes egyházi hatóságnak bemutatnának. Elintéztés nyert több folyó ügy is. Figyelemmel kísérve az elintéztett közgyűlési ügyeket, teljes a meggyőződésünk, hogy az egyházközség élén tevékeny erők állanak, a kiknek rövidebb idő alatt, mint talán maguk is gondolták volna, sikerülni fog az egyházközséget rendezni és virágzóvá tenni. Csak kellő egyetértés és támogatás a hívek ré-széről gyamolítsa őket! Személyes érdekeknek nem sza-bad az egyház ügyeibe avatkozni.

Bucsu-lakoma. Ujvidéken Albrecht Béla es. és kir. alezredes áthelyeztetése alkalmából tisztelére tárgyban este, a város nagyszámu polgárságának rész-veve mellett, sikerült bucsu-lakomát rendeztek.

Költségelőirányzat. A zombori róm. kath. népiszkolák fentartására vonatkozó segélypénztár 1890-ik évi költségelőirányzata. Szükséglet: 1. Tanítók fizetése 10,065 ft. 2. Iskolahelyiség utáni házbérek 260 ft. 3. Belvárosi fiu, külvárosi és a tanayi iskolák fűtése 700 ft. 4. Hat iskola fűtése és tisztogatásért 72 ft. 5. Iskolai szűségletek 350 ft. 6. Tornatanításért 64 ft. 7. Tisztelétdíjakra 500 ft. 8. A központi iskolaszolga és fűtősegéd bére 350 ft. 9. Nyugdíjak 334 ft 66 kr. 10. Az összes iskolaépületek fentartása 346 ft 66 kr. 11. Tizenhete tanítónak a tanítói tanácskozómánya le-endő utazás alkalmával a 2 ft utiköltség 36 ft. 12. A nőárda és leányiskola igényei 5735 ft 91 kr. 13. He-lyettes tanítónak 6 óra 150 ft. 14. Előre nem látható költség 408 ft 34 kr. Összesen 19,377 ft 58 kr. — Fe-dezet: 1. Iskolai segély (quota) 16,742 ft 58 kr. 2. Három iskolai helyiségért a városról lakbér 660 ft. 3. Gradina tanayi iskolai föld hasznobére 45 ft. 4. Sze-lencsei iskolai lakház utáni lakbér 150 ft. 5. Iparisko-lai helyiségek után fűtés és világítási címén megterítés 100 ft. 6. Az elemi fi- és leányiskolai tandíjából 700 ft. 7. Óvoda tandíjaiból 630 ft. 8. A 7000 ft óvodai alap 5%-os kamatja 350 ft. Összesen 19,377 ft 58 kr.

Hymen. Fritsche Ernő, szántai m. kir. pósta-mester, f. hó 21-én vezette oltárhoz Traupmann Mariska kisasszonyt, a panosovai felsőbb leányiskola egyik leg-kedvesebb tanítónőjét.

A tiszaparti új vasuton, melyet csak a napok-ban adtak át a közhasználatnak, nagy a forgalom. Buza, liszt, bor s egyéb árucikkek nagy mennyiségben szállí-tatnak.

Vá szavazata

Ple tal indal-tése melle Plevljere. végett 17 póttartalék után egy Ely jegyben a Silom részve-ban nagy elsikasztó frtot bizo-ország fel-

Kör tertől. Azon loállomány sük, ezene hatóságok ségek (takó kór, tenes lyagos kütó nek helyén katonai (nó parancsnok ról szóló 15 zésére és rancsnokság ságot a felá valamint a megtartandó határidejéről az közegeit nem jelené akadályozhat pontban emlí tetését közl lető közegei meggyezésé nokságok sz loállományba illett községi pesten. 1889.

Üngyi Ujvidéken Pé előadása szer voltak. Allapo

Uj ma zett a kormán Petrovoszellan

Kanya hely járvány iskolák bezárat hogy ott egyet folynak az elő

Vizsgá szabadkai II. számos szabály vizsgálatot ren elnök ellen, n újabb felebbesz kuria Sélley Sá

Házassé festő, aki várn között a zombor nak stb. dekorá baton egybeküi gyámleányával.

Sikkasz ségi pénztáros. hamisításért föla azonban kitünn, a csendőrök be torony alá.

Érdekes utcában, Egy li a nő 90 cm. ma 35 cm. magas.

A tiszap

Szabadkától Ó-B	
Szabadka	
Vesucics	
O-Kanizsa szállás	
Bogáros	
Elaegzas Horgos fel	
Zenta	
Ada	
Mohol	
Petrovoszello	
O-Becse	
Ó-Becsetől Szaba	
O-Becse	
Petrovoszello	
Moh 1	
Ada	
Elaegzas Horgos fel	
Bogáros	
O-Kanizsa szállás	
Vesucics	
Szabadka	
Szegedtől Zenta	
Szeged	
Roszke	
Horgos	
Martonos	
O-Kanizsa	
Adorján	
Elaegzas Szabadka fel	
Zenta	
Zentától Szegedi	
Zenta	
Elaegzas Szabaaka fel	
Adorján	
O-Kanizsa	
Mart nos	
Horgos	
Roszke	
Szeged	

Értekezlet. A köv-geli 3 óra 50 percig terjék A vonatok közleked-üntotva

Választás. Zentán megyebizottsági taggá 80 szavazattal Mester Lajos választott meg.

Plevljébe. Folyó hó 25-én az esti 8 órai vonattal indult Hartmann Miksa és kir. főhadnagy vezetése mellett az itteni 1. zászlóaljából 80 főnyi legénység Plevljére, az ottani helyőrség létszámának kiegészítésére. Ez által a felmerült hiány az 1. zászlóalján azon póttartalékok által lett fedezve, kik a 8 heti kiképzés után egy évi tényleges szolgálattételre lettek visszatartva.

Eljegyzés. Flesch Ignác zentai gabonakereskedő jegyben jár Schachtitz Róza kisasszonnyal Martonosról.

Sikkasztás Ujvidéken. Az ujvidéki gözmalom részvénytársaság pénztárnoka, Kain József, a napokban nagyobb összeg elikkasztása után, megszökött. Az elikkasztott összeg még nincs megállapítva, de 7000 frtot bizonyosan meghalad. A sikkasztó állítólag Törökország felé vette útját.

Körrendelet. A földmíveléstügyi m. kir. minisztertől. Azon célból, hogy a katonai hatóságok a polgári állományban előforduló ragadós betegségek ellen saját állományukat kellő időben s megfelelően megvédhessék, ezennel elrendelem, hogy az I. fokú közigazgatási hatóságok: 1. a lovak között fölmerülő ragadós betegségek (takonykór és bőrféreg, lépfene, vesztesség, rülkór, tenészbenáság és az ivarszerveken keletkező hólyagos kiütés) eseteit, a ragadós betegség fölmerülésének helyén, vagy környékén legközelebb állomásozó katonai (honvéd) állomásparancsnoksággal (méntelep-parancsnoksággal) azonnal közöljék; 2. az ilyen esetekről szóló fölvételi jegyzőkönyvek a betegség keletkezésére és terjedelmére vonatkozó adatait ugyanezen parancsnoksággal röviden közöljék; 3. ezen parancsnokságot a fenálló szabályok értelmében esetleg elrendelt, valamint a járványoknak megszüntté nyilvánítása előtt megtartandó (végrehajtási) rendelet 125. §) lövészgátlók határidejéről ideje korán azon célból értesítsék, hogy az közegeit a lövészgátlóhoz kiküldhesse; ezeknek meg nem jelenése azonban a lövészgátló fogantatását nem akadályozhatja; 4. végre ezen parancsnoksággal az I. pontban említett esetekben elrendelt zárlatok megszüntetését közöljék. Erről a közönséget tudomástétel s illető közegeinek azonnali megfelelő utasítása végett oly megjegyzéssel értesítem, hogy a katonai állomásparancsnokságok szintén kötelesek a rendelkezésük alatt álló állományban előforduló ragadós betegségek eseteit az illető községi előjárósággal haladéktalanul közölni. Budapest, 1889. november hó 15-én. Gróf Szapáry s. k.

Üngyilkossági kísérletet követett el magán Ujvidéken Petrov Pál 28 éves puttányos. Tettét saját előadása szerint azért követte el, mert — rossz álmai voltak. Állapota nem veszélyes.

Uj marharakodó állomások engedélyeztet a kormány Zentán, Ó-Kanizsán, Adán, Moholon, Petrovozellon és Ó-Becsén.

Kanyaró és vörheny. A kanyaró és vörheny járvány miatt az összes zomborvárosi róm. kath. iskolák bezártak, ellenben a szállási iskolákban — mint-hogy ott egyetlenegy járványos eset sem fordult elő — folynak az előadások.

Vizsgálat a választási elnök ellen. A szabadkai II. kerületi képviselő-választásnál elkövetett számos szabálytalanság miatt a szabadkai törvényszék vizsgálatot rendelt el Mamusch Ágoston volt választási elnök ellen, mit a kir. tábla is helybenhagyott. Mamusch újabb felelősséget jelentett be, de azt e hó 21-én a kir. kuria Sélley Sándor előadása alapján visszautasította.

Házasság. Altenbuchner Henrik, egyházi műfestő, aki vármegyénkben számos templomnak, a többi között a zomborinak, bajmokinak, filipovainak, ó-zivacnak stb. dekorációját közmegegyezésre végezte, szombaton egybekelt Holzer János építőmesternek kedves gyámleányával, Ellenbacher Irma kisasszonnyal Filipován.

Sikkasztás. Bogojevan Lajkó András, volt községi pénztáros, a község jegyzőjét s aljegyzőjét okmányhamisításért föladata a miniszteriumnál. A vizsgálat során azonban kintint, hogy ő volt a sikkasztó s e hó 25-én a csendőrök be is szállították az ujonnan restaurált vörös torony alá.

Érdekes törpéket mutogatnak helyben a fő-utcában. Egy liliputi-pár látható, kik közül a férfi 95, a nő 90 cm. magasságú, egy másik törpe férfi pedig 35 cm. magas.

A tiszaparti vasut menetrendje:

Szabadkától Ó-Becséig.		vegyes v.	vegyes v.
Szabadka	indul	4 50	3 51
Verusics	"	5 20	4 23
Bogáros	"	5 42	4 45
Elágazás Horgos felé	"	6 06	5 11
Zenta	"	6 25	5 30
Ada	"	7 09	5 59
Mohol	"	7 48	6 38
Mohol	"	8 06	6 56
Petrovozelló	"	8 28	7 18
Ó-Becse	érkezik	8 55	7 45
Ó-Becsétől Szabadkáig.		vegyes v.	vegyes v.
Ó-Becse	indul	5 00	4 12
Petrovozelló	"	5 30	4 44
Mohol	"	5 50	5 06
Ada	"	6 05	5 24
Zenta	"	6 59	6 18
Elágazás Horgos felé	"	7 07	6 26
Hogáros	"	7 34	6 51
Ó-Kanizsa szállás	"	8 00	7 17
Verusics	"	8 22	7 39
Szabadka	érkezik	8 49	8 06
Szegedtől Zentáig.		vegyes v.	vegyes v.
Szeged	indul	2 31	
Röszke	"	3 01	
Horgos	"	3 31	
Martonos	"	3 57	
Ó-Kanizsa	"	4 29	
Adorján	"	4 57	
Elágazás Szabadka felé	"	5 17	
Zenta	érkezik	5 25	
Zentától Szegedig.		vegyes v.	vegyes v.
Zenta	indul	6 44	
Elágazás Szabadka felé	"	6 52	
Adorján	"	7 14	
Ó-Kanizsa	"	7 49	
Martonos	"	8 08	
Horgos	"	8 39	
Röszke	"	8 58	
Szeged	érkezik	9 23	

Észrevétel. A köverson nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik. A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van ki-
űntetve

Közlekedési akadály. Az arany-gerenda utcában, mióta az alkaptány ur onnan elhurcolkodott, az araszos járóka téglát s elbukásnak teszik ki a naplemente után zónázókat. Még szerencse, hogy olyan sötét van; legalább nem nevetnek rajtuk senki, ha nagyot bukunk a hepehupás kövezeten. Node legyen csak újra kapitány-választás! Mindent el fogunk követni, hogy megint a mi utcánkból legyen a kapitány! Egy aranygerendás.

Utonállás. A napokban Balázs Mihály kulpini lakos, este 7 órakor Parabutyról, ahol kenderet adott el, hazafelé indult. Utközben a szilbási szent-kut táján két fegyveres ember szerbül fölvetelre kérte, de ő rosszat sejtve tovább vágatott. Kis vártatra megint utjára állotta egy kocsit, melyen két ember ült s őt újból megállásra biztatta. Ő azonban sebes vágatva behajtott Himmelsbach Gyula szállására, ahová a fegyveres utonállók is követtek, de be nem törtek. Félelmében csak másnap reggel hajtatott haza s az esetről a petrováci csendőr-örnek nyomban jelentést tett.

Vásár. November hó 24-én és 25-én tartott őszi vásárunk lanyba vételkedv s gyér látogatottság mellett folyt le. Egyedül a sertés-piac volt élénk, hol az árakat a nagyszámú szabadkai és pécsi kereskedők délelőtt kilogrammonként 2—4 krral felhajtották, délután azonban, miután állítólag Kőbányáról kedvezőtlen távirat érkezett, ők is tartózkodók lettek s így az árak ismét visszaestek 43—44 krról 40 krra.

Üngyilkosság. „Ferenz-József“ laktanyánkat alig szenteltük föl, már is halottja van, ki saját kezével vetett véget életének. Vasárnap reggel Zeldák János közkatona az árnyékszékben agyonlőve találták meg. Szolgálati fegyvere, mellyel életét kioltotta, mellette hevert. Mintán holtteste már merev volt, hihető, hogy az üngyilkosságát még az éj folyamán követte el. A szerencsétlen zombori árva fiú, kinek senkije sem volt. Mi vitte a végzetes tette, senki sem tudja.

A tiszaparti vasut ellen már is sok és nagy a panasza. Ritka vonat, mely idejében ér céljához; mert a kimustrált vén kávémasinák, melyeket a vonatok elé fognak, minduntalan nyílt pályán kiszuszszan a gőz s az utasok nézhetik az ablakból a kínos vergődést. Hát még mi lesz, ha egy kis havat is kell neki eltölteni a pályán? Már is érezhető az áldozatkész érdeklődésnek ebbeli elégedetlensége; ideje, hogy az igazgatóság a kezelő államvasutakat normális szolgálatra szorítsa. Bizunk abban, hogy az alispán ur a legközelebbi igazgatósági ülésen véglegesen megszünteti ezt a tarthatatlan állapotot. Zentai.

Körözés. Lill Ferenc apatini születésű, napszamos erdei kihágás elkövetése után ismeretlen helyre távozott feltalálása esetén ezen bíróságot értesíteni sziveskedjék. Személyleírása: kora 42 éves, termete közép, arca hosszszas, szemei kék, szemöldöke szőke, orra szája rendes, haja szőke, fogai épek, szakállja nincs, különös ismertető jele nincs. Apatini szbiró.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület haviközölyve a Gazdasági Értesítő október és november havi 10. és 11. száma a következő tartalommal: Fölvívás. — A tagosításról. — Creolin. — A csiperke-gomba gyakorlati tenyésztése. — A rózsák metszéséről. — Jelentés a katonai lóvásárról. — A gazd. egyesület fölírata a bérmenek ügyéről. — A kalászosok kapálása. — Kimutatás a cukorrépa termelésével tett kísérletekről. — A cukorrépa. Jelentés a cukorrépa termelésével tett kísérletről. — Apró közlemények: A nedves takarmány boglyázása. A gyp kifagyásának megakadályozása. Ássuk fel a gyümölcsfák alját. Óvatosság a marhalevekkel. A sacharin. — Vegyesek. — Irodalom. — Tagdíjak nyugtatása, hirdetések.

A Szent István Társulat ügynökségével megbizattak: Zenta vidékén Habram János, Zombor vidékén Meszner István, Bács vidékén Garay Károly.

Kossuth magyar állampolgársága. Mitűn megyénk egyes helyein is mozgalom indult meg a honossági törvény ama pontjának megváltoztatása iránt, melynek alapján Kossuth megszűnne magyar állampolgár lenni: megnyugtatósnál közöljük, hogy a miniszterelnök e hó 23-án tartott képviselőházi ülésen kinyilatkoztatta, hogy a diszpozícióra való választás csak egy magyar város részéről is már magában foglalja a magyar állampolgári jog megtartását s így Kossuth semmi körülmények között sem szűnik meg magyar állampolgár lenni.

Egészleges községnek lehetne keresztelni Ó-Keér községét, melynek 2258 ág. litv. ev. lakos között f. évi június 26-tól október 24-ig nem volt egy halott sem. Tehát majd négy hónapig nem volt temetés.

Kinai mandarin eljegyzése Zentán című közöltük lapunk múlt számában, hogy Faragó Ödön kínai császári vámgazgató eljegyezte Zsarkó Hajnalka kisasszonyt, Zsarkó Antal zentai kir. közjegyzőnek ritka szép és művelt lányát. Faragó Ödön alig néhány hónapja élvezi nálunk két évi szabadságát, mely őt minden öt évi szolgálat után megilleti, úgy, hogy házasságának nemcsak mézes heteit, hanem hónapjait is Magyarorszában fogja tölteni, miután csak 1891. május havában tartozik hivatalát elfoglalni. Faragó, ki a kínai hivatalnoki hierarchiában már ez idő szerint is igen magas állást foglal el — egy rangban van a kínai mandarinokkal „nagyméltóságú“ cím illeti meg — Kínába való visszatérése után kellemes meglepetés várja; kormányja újabb előléptetésben fogja részesíteni és a harmadik rangfokozatból a másodikba avanszirotatja. Faragó még alig harmincöt éves s ez a rendkívül gyors előmenetele még kínai viszonyok között is szinte példátlan. Fialat és szép jegyese, ki még csak néhány hónap múlva tölti be tizenhatodik évét, igen kiváló családból való s a Párisban élő nemeskéri Kiss Miklós ezredes unokahuga. Az esküvő az új év első napjaiban fog megtartani s a fiatal pár azután körutat szándékozik tenni az egész világon és meglátogatja földünk minden nevezetesebb pontját; az érdekes nászutazás végpontja természetesen Makao (a férj állomáshelye) lesz. Az eljegyzésről a következő értesítést kaptuk: Zsarkó Antal, zentai királyi közjegyző és neje, nemeskéri Kiss Erzsébet örömmel tudatják szerett leányuknak, Hajnalának, Faragó Ödön ural, kínai császári tengerészeti vámgazgatóval, a kínai állami rangfokozatok harmadik osztálya tagjával, a kínai császári kettős sárkányrend érdemcsillaggal díszített commandeurje tulajdonosával stb., folyó évi november hó 11-én történt eljegyzését. Zentán, 1889. évi november hó 18-ik napján.

Az óbecsei emberkinzás cím alatt szörnyű emberkinzásról írtak a lapok a közelmúltban, a mit a szeged-kerületi csendőrség óbecsei közegei követtek volna el. Még van írva nagy szenzációsan, hogy az óbecsei csendőrök öt foglyot, névszerint; Perczelné Major Erzsébet koremsárosnét, ennek eselédjét Szilák Vikort, továbbá Dudás Mihályt, Cseke István és Kovács Balázs István bácsföldvári és óbecsei lakókat iszonyú módon megkínózták vallatás alatt. Az emberkinzásnak hajmeresztő részletei is közölve voltak. Mi természetesebb, mint hogy a szegedi csendőrpáncsnokság, mely minden visszavágatást szigorral meg szokott torolni, rögtön visszahelyettes, Bándy Balázs százados és Zsifkovics Lajos százados hadbíró elutaztak Szegedre a helyszínre, a hol közel két hétig szakadatlanul folytatták a vizsgálatot, a melynek eredménye immár ismeretes. Kihallgatott a vizsgáló küldöttség, melyben a polgári bíróság képviselői is részt vettek, összesen 39 tanut Bács-Földvár, Ó-Becse és Mohol községekből, jórészt ama tanukat, a kiket maguk az állítólag megkínzott foglyok megneveztek. A 39 tanu közül egyetlenegy sem akadt, a ki a látta volna, hogy a csendőrök bántották a hirhedt kompnániát, a mely ellen egy nyáj elhajtása és 300 frt ellopása miatt ma is tart a vizsgálat. De az orvosi vizsgálat, melyet dr. Milkó és dr. Roth járásorvosok teljesítettek, sem konstatált semmi terhelőt a csendőrök ellen. Azoknak a szörnyű kínzásoknak a legkisebb nyomát sem találták a foglyokon. Ez a tény, De egyebet is kiderített a vizsgálat. Azt, hogy az egész kínzási históriát a tolvajbánda fiskálisa kürtölte világgá, a mi bizonyára furcsa módja a jogi képviselésnek.

A Szabadkától Jankovácig vezető vasutvonalra nézve Keglevich Béla grófnak adott előmunkálati engedély érvényét a kereskedelemügyi miniszter további egy évre meghosszabbította.

Vármegyénk első virilistája meghalt. Chotek Ottó gróf, vármegyénk első virilistája, szombaton éjjel hirtelen meghalt. Chotek gróf 1816. május havában született, császári és királyi kamarás, belső titkos tanácsos, az osztrák urakházának élethossziglan kinevezett tagja és szolgálati viszonyon kívül álló őrnagy volt. Tisztelein kívül egy testvére, Rudolf gróf s ennek neje Mária, született Khevenhüller-Metsch grófné és ezek gyermekei gyászolják. — A gróf haláláról a következőket írják: Szombaton este a gróf egyik barátjának, Schenk Adolf lovagnak családjánál volt estélyen. A vendégek között voltak a többi közt Hoyos Rudolf gróf, Dóczy Lajos és neje, Figdor Károly, Föllner építészeti tanácsos, Diaz de Soria, a híres énekes, Grünfeld zongoraművész stb. Chotek gróf a háziasszony s egy más urhölgy között ült s igen élénk és jókedű volt. Vacsora után Grünfeld zongorázott, aztán Soria énekel több dalt, folyton nagyobbodó tetszés mellett. Kevéssel 11 óra után a gróf kezét nyujtott a háziurnak és Sorianak, kit bókokkal halmozott el, s anélkül, hogy a többi jelenlevőktől elbucszott volna, távozott. Ez többeknek feltűnt, mert a gróf különben igen jovialis és előzékeny szokott lenni. De már, úgy látszik, nem jól érezte magát s lehetőleg gyorsan akart hazamenni. Alig ért azonban a korridorra, midőn szélhűdés által érve, összeest s eszméletét veszítette. Bevittek őt a legközelebbi szobába, s orvost hívtak, ki eret is vágott rajta, de nem segíthetett, mert a gróf többé nem adott magáról életjelet.

Hazakerült katonák. A vasárnapi délelőtti vonattal érkeztek meg házierednünknek 3 évet leszolgált katonái Plevljéről Novák Ferenc százados és Kloyber hadnagy vezetése mellett. A katonák azonnal szabadságot kaptak.

Irodalom.

Előfizetési felhívás ily című műre: „A magyar szent korona Orsova melletti elástatása 1849-ben és megtalálása 1853-ban.“ Negyven éve annak, hogy Szemere akkori miniszterelnök három társával a koronát Orsova mellett elásta. Azok közül, kik a koronát elásta, ma még csak egy tanu él, aki nekem egy budapesti előkelő jogász szives közvetítése folytán nagyfontosságú történelmi adatokat tartalmazó írásbeli nyilatkozatot küldött. En a korona feltalálása után kilenc évre jöttem Orsovára, akkor még éltek azok, kik a koronát kiásták és a korona feltalálásánál részt vettek. Nem csak akkor volt alkalom érintkezni azokkal, kik a magyar koronát Budapestre és Bécsbe kísérték, hanem olyanokkal is, kik beavatottak voltak. Az országos levéltárból azon jegyzőkönyvnek másolatához is jutottam, mely felvettett Albrecht főherceg ő fensége jelenlétében a kilenc tagu igazoló bizottsággal és 47 magasarangu tanukkal a Promontor előtt horgonyzott „Albrecht“, nevű hadihajón s így a korona újabb történetét tanulmányom tárgyává tettem, melyről a „Délmagyarországi történelmi és régészeti Muzeumtársulat“ folyó évi május hó 23-án Temesvárott tartott közgyűlésén felolvasást tartottam, mely a Muzeumtársulat ez évi közlönyében is megjelent. Hogy ezen nagyfontosságú országos adatok és ismeretek mennél szélesebb körben terjesztessenek, elhatároztam ezeket a magyar olvasóközönség számára kinyomatni és a fentemzett műre előfizetést hirdetni, mely az előfizetőknek folyó évi november végén és december elején bérmentesen küldetik meg. Gyűjtőknek minden 8 példány után egy ingyen példány jár. Ára 60 krajcár. Orsován, Krassó-Szörény megye, 1889. évi október hó 21-én. Boleszny Antal plébános.

Plébánosválasztás Ó-Kanizsán.

A fájdalom, mely Ó-Kanizsa község katholicus közönségét szeretett plébánosának elvesztésével érte, alig csillapult még, már is egész erővel megindult a mozgalom az új plébánosválasztás, a plébániai javadalom miként leendő betöltése iránt; meghalt a plébános, éljen az új plébános; de hát ki éljen? ki lesz az a szerencsés pap, ki a körülbelül 10,000 forint évi jövedelemmel egybekötött ó-kanizsai plébánosi állást elnyerni szerencsés lesz; mert ahhoz igen nagy

ra
Cs
Sz
lat
K
M
ve
zs
tr
S
T
I
v
s
v
é
v
é
Z
é

szerencse kell, hogy valaki mind az érsek három jelöltje közé bejusson, mind pedig Ó-Kanizsán a 86 tagból álló hitközségi képviselő többségét megnyerje; mert mindkét helyen sok ellentétes érdek, s még több részint jogosult, részint tulajtott követelménnyel áll szemközt azon pap, ki Ó-Kanizsán plébános akar lenni.

Nézzük először is az érseki hármast kijelölésbe kik juthatnak be Kalocsán; mindenekelőtt szükséges, hogy aki pályázik, annak sinodális vizsgálója legyen, ez a sinodális vizsga azonban olyan furcsa valami, hogy nem elég, ha valaki azt egyszer leteszi, mert lát az ember gyarló s elfelejtheti amit egyszer tudott, azért a sinodális vizsgát is, bármily jeles pap legyen valaki, minden öt évben meg kell újítani, különben az illető plébánosi állásért nem folyamodhatik, még az esetben sem, ha már plébános és ezen állást hosszú évek során hivattaszerűen betöltötte, s így megtörténhetik, hogy jeles, tekintélyes s az Ó-Kanizsaiak óhajainak megfelelő tulajdonokkal felruházott papok szoba sem jöhetnek, mert sinodáljuk lejárt, s így majd kandidációba jön három fiatal ember, kiknek minden érdemök az, hogy már 10-12 év óta káplánkodnak, s esetleg mostanában tették le a sinodális vizsgát, s bele pottyannak a kalocsai egyházmegye egyik legjobb javadalmába, míg a nálokánál talán sokkal érdemesebb s a hitközség óhajainak is inkább megfelelő elemettedebb tekintélyes papok maradhatnak eddigi kisebb javadalmakban; mert hát az egyházmegyei statutum szerint, ily vizsgák érdemes és kitünő egyéneknek is csak akkor engedhetők el, ha a megüritült javadalomra más, alkalmas pályázók nem jelentkeznek. De hát, hogyan jelentkezzenek alkalmas pályázók? ... hisz ugy a mltsagos püspököknek, mint a kanonokoknak, mindig akadnak a fiatal papok közül vagy rokonság, vagy egyéb érdekből kifolyólag protezsált jelöltek, kik ily jó beneficiumok elnyerésére mindig alkalmasoknak találhatnak.

Nézzük másrészt a hitközség milyen papot óhajtana magának. Megvallva az igazat, a mi igényeink igen nagyok; mert hát megboldogult jó Náci bácsinkban igen sok jó tulajdonság meg volt, s hibája alig volt egyéb, mint csak tulságos jósága s engedékenysége, s mégis mi most szeretnénk, hogy az új papban legyenek meg volt leki pástorunk minden erényei, hibái nélkül, azaz legyen az új pap tekintélyes, mint ember, jeles mint pap, művelt és nyájas a társadalomban, s kötelességei teljesítésében, valamint a felügyeletére bízott hívek lelki dolgaiban szigorú és rendtartó.

Ilyen papot pedig azt hiszem nem az ifjuság közt, hanem azok körében kell keresnünk, kik hivatásuk teljesítése közben mint plébánosok prakszist szerettek abban, hogyan kell egy nagy katolikus hitközségben a lelkipásztor lélekemelő hivatását betölteni.

Ilyen papot, ki mellé mondhatom az egész hitközség csoportosul, talánunk mi főtisztelendő Boromisza Tibor jankováci plébános urban, aki a hitközségi képviselői összességének e hó 19-én megtartott értekezletén egyhangulag felkérte határozottan arra, hogy az Ó-Kanizsai plébánosi javadalomért folyamodjék.

Amde nagy akadály van, mert főtisztelendő Boromisza Tibornak, ki már 20 év óta tölti be Jankovácson szent hivatását, régen lejárt a szinodálisa; s mint ilyen kandidációba sem jöhet, ha csak neki ezt el nem engedik.

Midőn 1889-ik évben az Ó-Kanizsai róm. kath. hitközség alapszabályait készítettük, ilyen eset lehetősége aggodalomba ejtje a hitközséget s felvett egy pontot alapszabályaiba, melyben az érseki hármast kijelölésnél szemben legalább azt kívánta kimondani, hogyha a hitközség nagy többségének egy olyan plébánosjelöltje van, kit minden áron kijelölteni óhaját, joga legyen ezt érsek ur önnemenciacájánál kérelmezni; de az érsek meg ily kérelmezést nem tartott megengedhetőnek, hanem azt a pontját az alapszabályoknak ily szakvak kíséretében törle el:

„Ah itközségnek megengedett ily kérelmezési jogból oly gyakorlat fejlődhetné ki, mely a főpásztorunk hármast kijelölési jogát illuzóriussá tenné, holott a legfőbb védur, midőn a koronakerületi hitközségekben a plébánosok választását a nyilvánult ellenkező óhajok dacára is a hármast kijelöléshez közt, ezt kétségkívül azért tevő, mert a plébánosválasztásoknál a főpásztor kellő befolyásának biztosítását a hitközségek jól felfogott érdekében is felette szükségesnek tartá. Egyébiránt ily kérelmezési jog nélkül, módjukban áll a hitközségeknek egyes kivételes esetekben speciális óhajukat kellő alakban a főpásztor tudomására hozni.”

Ez a legutóbbi mondat bátorít fel bennünket a reményre, hogy a főpásztorunk kellő alakban tudomására hozandó azon óhaját hitközségünknek, hogy főtisztelendő Boromisza Tibor jankováci plébánosnak a szinodális vizsga elengedtes-

sék s ugyanő az Ó-Kanizsai plébánosi állásra kijelöltessék, a főmagasságu érsek ur a hitközség jólfelfogott érdekében teljesíteni fogja.*)

Ó-Kanizsa. Dr. Király Sándor.
*) Semmi kétség, csak meg kell a kérelemnek a tapintatos formát s tekintélyes komolyságot jeleget adni. Kalocsán csak örülnek annak, ha az egyházi célok biztosítása mellett, a paphoz fűzött polgári igényeknek is eleget tehetnek.

Naptár. November.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
26 Kedd	Konrad	Konrad	14 Fülöp ap.
27 Szer.	Ákos	Virgil	15 Guriás
28 Csüt.	Sosten	Günther	16 Máté
29 Pént.	Saturnin	Valter	17 Gergely

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS
Helyettesít: Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR.) Köszönetnyilvánítás.

Alulírott, leányom részére 1871. évi október hó 6-án az „első magyar általános biztosító társaság”-nál kilázásitási szerződés alapján 2000 frnyi összeget biztosítottam. Az ügylet határideje folyó év november hó 6-án lejárván, részemre a biztosított tőke és az összes nyereséyrészek fejében 2130 frt 74 kr lett folyó hó 15-én nevezett társulat szegedi főtgyűnkése után, tek. Schumacher Jakab hódásghii főtgyűnk ur által készpénzben, hiány nélkül kifizetve, mi által nevezett biztosító intézet engem teljesen kielégített, előzékeny és gyors eljárása által pedig annyira lekötöztetett, hogy kedves kötelességemnek tartom hálás elismerésemnek és köszönetemnek nyilvánosan kifejezést adni, és az „első magyar általános biztosító társaság”-ot mindenkinél legmelegebben ajánlani. Hódásghon, 1889. november hó 17-én.

Gritzmann Károly, hódásghii gyógyszerész.
*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Alkalmazást nyer.

Egy a jegyzői pályára készülő és kellő minősítvennyel bíró tisztességes ifju egyén mint **gyakornok** méltányos feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhet a **csenoplai** községi jegyzői irodában. Ajánlkozások ugyanoda intézendők.

5369. sz.
tkvi 1889.

Árverési hirdetmény.

A kir. kincstár végrehajtatónak Marx Péter déronyai lakos végrehajtatást szenvedett elleni végrehajtatási ügyében, a kérelem következtében a végrehajtatási árverés 142 frt 86 kr tőkekövetelés és ennek 6% kamatai és 24 frt 15 kr perbeli és végrehajtatási már megállapított, valamint jelenlegi 8 frt 90 kr és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. 60 t. c. 144 § a alapján és a 146. § értelmében, a zombori kir. törvényszék, a hódásghii kir. járásbírószág területén levő, Déronya községében fekvő, a déronyai 252. sz. tjkvben A. I. (449., 451) r. sz. a 248. ö i. sz. a. foglalt, s Marx Péter nevében álló házra 400 frt kiküiltási árban s az ugyanezen tjkvben A. I. 668., 1087., 1601., 1851., 2134/a. és 2722. r. sz. a. foglalt s ugyanannak nevében álló ingatlanokra 1193 frt kiküiltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1889. december hó 23. napjának délutáni 3 órája Déronya község-házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42-ik § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri redelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküiltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásghon, 1889 évi szeptember hó 25-én.
A hódásghii kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Pályázat.

Vaskut (Bácsmegye) községben **december hó 9-ik napjára** pályázat hirdettük az üresedésbe jött német-magyar tanítói állomás betöltése végett. Az állomás jövedelme: a) a községi pénztárból 300 frt oszt. ért., b) szabad lakás, két szoba, konyha, kamara házi kerttel, c) 1/4 hold jó minőségű szántóföld haszonélvezete.

Kötelessége a mindennapi és ismétlő tankötelesséket oktatni. Pályázhat csakis okleveles tanító. A kellő okmányokkal felszerelt folyamodványok a Vaskuti r. k. iskolaszékre címezve Nsgos és főt. Berényi Dániel apát-esperes, kerületi tanfelügyelő urhoz Bajára küldendők.

Kelt Vaskuton, 1889. évi november hó 21-én.
Pilger Nándor, iskolaszékeli elnök.

Pályázat.

A garai róm. kath. népiskolánál lemondás folytán az I. és II. vegyes dalmátjuk tanítói állomás megüritül. Vén, arra **december 20-ig** pályázat hirdettük.

Javadalmak: 400 frt fizetés és 50 frt lakpénz. Kellékek: tanítói oklevél, a dalmát és magyar nyelvben való jártasság.

Az állomás 1890. január 1-én elfoglalandó. Férfit és nótánit pályázhat.

Férfiaknál az orgonálásban jártasság előny, és ha ilyen választatik, köteles a kántort helyettesíteni betegség esetében. Ha nő választatik meg, köteles külön díj nélkül a leányokat, német és dalmát ajkuakat kézi munkában oktatni.

A szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványok és okmányok főt. Láng Márton esperes urhoz Csataaljára, Bácsmegye küldendők.
Kelt Garán, 1889. november 21.

Ribovicz András, iskolaszékeli elnök.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye kulai járásához tartozó Cservenka községben a megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, akik ezen állásra pályázni kívánnak, hogy törvény szerint felszerelt és nyelvismeretükkel is igazoló pályázati kérvényeiket **folyó évi december hó 12-ikéig** benyújtsák.

A jegyzői állással a következő javadalalmazás van összekötve:

1. Szabad lakás a hozzá tartozó belsőséggel.
2. 1000 forint készpénz fizetés.
3. 2/3 telek föld, a hozzá tartozó szérús kert és 2 hold legelő föld haszonélvezete, mely ingatlanok adóját a jegyző fizeti.

Kulán, 1889. november hó 21-én.
Molnár Károly, főszolgabíró.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Augsperger Ferenc apatini lakos végrehajtatónak Nebl Adam apatini lakos végrehajtatást szenvedett elleni 70 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtatási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbírószág) területén levő, Apatinban fekvő, az apatini 1209. sz. tjkvben Nebl Adam és neje Augsperger Eva nevében álló A. I. 1 sor 1309. hr. 95. ö. i. sz. ház és 181 ö. beltelekre az árverést 400 frtban ezennel megállapított kiküiltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megállapított kiküiltási árban az 1890. évi január hó 28-ik napján délelőtti 9 órákor Apatin község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküiltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42-ik § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri redelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküiltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zombortan, 1889. évi október hó 17-én.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküiltott végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbírószág 4369. számú végzése által a palánkai kincstári uradalom javára, Göttl János plárnai lakos ellen 25 frt tőke, összesen 19 frt 83 kr perbeli költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtatás alkalmával bíróság lefoglalt és 320 frtba becsült csöves kucorából álló ingóságok, nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 661./1889. sz. kiküiltést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Plávnán alperes lakásán leendő eszközlésére 1889. évi november hó 28. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet igérvőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1889. évi november hó 4-én.
Paulik Géza, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetés.

Optikai, phisicai, mathematicai és meteorologiai szerek és eszközök különlegességei, ugy-mint: szemüvegek, távcsövek, nagyító üvegek, stereoskopok, a hozzá tartozó képekkel stb. igen jutányos áron kaphatók **Schleiffelder Ottó** optikusnál, lakik Bécsben, am Graben 22. szám alatt. Részletfizetés is engedélyeztetik.

XII.

Egés.
Felv.
Ngye.
A lap.
küldem.
nek.
dono.

Egyes szám

ség által is.
ként megér.
ról, higgat.
a kelet ang.
Máskor meg.
ben készül.
keservesen.
építő, állam.
gyümölese,
gokban gazd.
kellene átes.
A mult.
folyó budg.
tik ama vá.
meink fölöt.
mel nem vis.
zések, a mes.
be a pozit.
a mi a meste.
tűrelemmel.
és emberi ter.
ban sem voim.
kell banni, h.
A magy.
működésükbe.
gyar nemzet.
pésszel közle.
értek, de ak.
nem tagadhat.
a kebeléből a.
élén, nem mu.
mely a nenz.
vitte volna e.
lgaz, hogy k.
hogy kis elő.
álltunk. De v.
cél felé, a me.
annyival köz.
felelt?

A két sz.
tént fuziója
középet — h.
pártot terem.
küzdteiről les.
nem lehetett
szociális politik.
ellenkezőleg ez
nie, hogy a lib.
kereit továbbra
oly nagy mérv.
ket megtestesít.
átvívgye.

Tizenöt év.
párt élén Tisz.
soha nem inga.
sal vezet nemze.
delmek időszak.
viszonyok, az
maguk az elem.
a haladás utjáb.
lott, hanem önb.
gadtan itélő, viz.
láthat okot a
ha van is árny.
gyengesség melle.
Nem lehet o.
haladásának egy.
csak annak kife.
kormány a magy.
zetiségek kolomp.
nálak annyi izz.
nemzeti eszmével.
dalom tevékenység.
tek létrejötté, köz.
fejlettsége. nyelv.
tevékenység emell.